

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Сәпәй авыл җирлеге Советы карары**

Сәпәй авылы

№ 102

2018 елның 03 сентябрнән

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Сәпәй авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында

Жирле үзидарә турында федераль һәм республика законнарындагы үзгәрешләргә бәйлә рәвештә

Сәпәй авыл җирлеге Советы карар итем:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сәпәй авыл җирлеге Советының 2012 елның 23 гыйнварендәге 34 номерлы карары белән расланган «Сәпәй авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге (2012 елның 26 сентябрдәге 45-1 номерлы, 2013 елның 5 августындагы 65 номерлы, 2014 елның 22 октябрдәге 103 номерлы, 2015 елның 30 сентябрдәге 4 номерлы, 2016 елның 15 ноябрдәге 39 номерлы, 2018 елның 17 апрелдәге 88 номерлы карарлар редакциясендә) Уставына түбәндәге үзгәрешләргә һәм өстәмәләргә кертергә:

1.1. 6 статьяга түбәндәге эчтәлекле 3 өлеш өстәргә:

«3. Федераль закон һәм (яисә) Татарстан Республикасы законнары нигезендә дәүләт хакимиятенә федераль органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләре җирле үзидарә органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, халык депутатлары Советларының яисә аларның башкарма комитетларының, төбәк, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының, төбәк, өлкә, шәһәр (федераль эһәмияттәге шәһәр) администрацияләренә, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының вәкаләтләре җирле үзидарә органнарына күчкән хокукый актларына, җирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар кабул ителгәнчегә кадәр, Россия Федерациясе кануннарына каршы килми торган өлешендә эш иткән очракта. Тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар үз көченә кертгән көннән алып РСФСР башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, федераль башкарма хакимият органнарының

хокукый актлары, халык депутатлары Советларының яисә аларның башкарма комитетларының төбәк, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының хокукый актлары, төбәк, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләре, мондый хокук мөнәсәбәтләре жайга салынган Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары кулланылмый.

Федераль закон яисә Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре федераль дәүләт хакимияте органнарына яисә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, халык депутатлары советларының яисә аларның башкарма комитетларының, төбәк, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының хокукый актларына, төбәк, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләренен хокукый актларына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актларына, районнарның, шәһәрләрнен, шәһәрләрдәге районнарның, бистәләрнен, авыл Советларының, торак пунктларның жирле администрацияләренен хокукый актларына күчкән очрактарда, дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенен дәүләт органнарына, дәүләт хакимиятенен федераль органнарына, дәүләт органнарына күчкән муниципаль хокукый актларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенен федераль органнарына, дәүләт органнарына, дәүләт органнарына, дәүләт хакимияте органнарына, Россия Федерациясе дәүләт органнарына, дәүләт хакимиятенен тиешле хокук актларын кабул итүгә каршы килмәгән очракта, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хокукый актлары үз көченә керә. Россия Федерациясе башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Россия Федерациясе хокукый актлары, Татарстан Республикасының хокукый актлары үз көченә керткән көннен алып, башкарма хакимиятнен федераль органнарының хокукый актлары, халык депутатлары советларының яисә аларның башкарма комитетларының, төбәк, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) администрацияләренен хокукый актлары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары, районнарның, шәһәрләрнен, районнарның жирле администрацияләренен һәм районнарның жирле администрацияләренен жирле Советларының хокукый актлары, бистәләрнен, авыл Советларының, муниципаль хокукый актлары, мондый хокук мөнәсәбәтләре жайга салынган, кулланылмый.»

1.2. 7 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекке 16 пункт өстәргә:

«16) «Кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру. »

1.3. «Халык тарафыннан жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвешләре» II бүлегендә:

а) түбәндәге эчтәлекле 15.1 статья өстәргә:

«15.1 статья. Гражданнар жыены

1. Гражданнарның жыены халыкның жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвеше булып тора.

2. Гражданнар жыены жирлек Советы карары белән расланган “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” Федераль законда һәм “Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Сәпәй авыл жирлегенә составына керә торган торак пунктларда гражданнар жыенын уздыру тәртибе турында” Нигезләмәгә ярашлы рәвештә үткәрелә.

3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда, гражданнар жыены түбәндәгечә үткәрелергә мөмкин:

1) торак пунктта жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча, аның составына күрсәтелгән торак пункт кергән очракта, күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертә;

2) муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы вәкаләтләре күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

3) жирлек Советы вәкаләтләрен гражданнар жыены гамәлгә ашыра торган жирлектә, әгәр сайлау хокукына ия жирлек халкының саны 100 дән артык кеше тәшкил итсә, жирлек Советы тозелү турындагы мәсьәлә, аның саны һәм вәкаләтләр чоры турындагы мәсьәлә буенча;

4) жирлек Советы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

5) жирлек, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр эче территориясе, шәһәр округы составына керүче торак пунктта йә муниципаль район чикләрендә авылар территориядә урнашкан торак пунктта шушы торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) жирлекар территориядә урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын күрсәтү максатларында;

7) авыл халкы тыгызлыгы түбән булган территориядә яисә аңлаешлы булмаган жирлектә урнашкан жирлектә, әгәр авыл жирлегенә халкының саны 100 кешедән артмаса, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл торак пунктында авыл торак пунктының старостасы кандидатурасын күрсәтү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

9) авыл торак пунктында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Гражданнарның жыены йә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

5. Жыен үткәру инициативасын хуплап жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия гражданнарның, даими яисә башлыча яшәүче, торак пункт территориясендә яшәу урыны буенча теркәлгән, әмма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Жирлек башлыгы тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены жирлек башлыгының карары, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр гражданнар жыенын уздыру вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар жыенын хәл итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча материаллар белән «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сәпәй авыл жирлегенә составына керә торган торак пунктларда гражданнар жыенын уздыру тәртибе турында» Нигезләмәсендә билгеләнгән тәртип нигезендә алдан ук танышып куела.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып тора, жирлек башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш. »;

б) түбәндәге эчтәлекле «Авыл торак пунктының старостасы» 19.1 статьясын өстәргә:

«19.1 статьясы. Авыл торак пунктының старостасы

1. Жирле. үзидарә органнарының һәм авыл торак пунктында яшәүчеләрнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иткәндә жирлектә урнашкан авыл торак пунктында үзара хезмәттәшлеген оештыру очен авыл торак пунктының старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пунктының старостасы әлеге авыл торак пункты составына керә торган жирлек советы тарафыннан әлеге авыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия затлар арасынан авыл торак пункты гражданны жыенының тәкъдиме буенча билгеләнә.

3. Авыл торак пунктының старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат булмый, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйлә башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

Тарихи һәм башка жирле традицияләргә исәпкә алып, Татарстан Республикасы Законы белән авыл торак пунктындагы староста вазыйфасының башка исеме билгеләнергә мөмкин.

4. Авыл торак пунктының старостасы итеп билгеләнәләр куела алмый:

1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

2) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылган;

3) гамәлдән чыгарылмаган яисә төшерелмәгән хөкөм ителүе булган.

5. Авыл торак пунктының старостасы вәкаләтләре чоры жирлек Уставы белән билгеләнә, ике елдан да ким һәм биш елдан да күбрәк була алмый.

Авил торак пунктының старостасы вәкаләтләре составына әлеге авыл торак пункты керә торган жирлек Советы карары буенча, авыл торак пункты гражданның жыены тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьяның 10 өлешендәгә 1- 7 пунктларда билгеләнгән очракларда вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл торак пунктының старостасы үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәгә мәсьәләләргә хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән, шул исәптән гражданның жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән хезмәттәшлек итә, мондый чаралар нәтижеләре буенча мөрәҗәгать һәм тәкъдимнәр жиберә, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәҗбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән затлар;

3) жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл торак пункты халкына мәгълүмат бирә, шулай ук аларны жирле үзидарә органнарынан алынган башка мәгълүматка житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлаулар һәм иҗтимагый фикер алышулар оештыруда һәм уздыруда, аларның нәтижеләрен авыл торак пунктында халыкка игълан итүдә ярдәм итә;

5) жирлек Уставында һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый актында Татарстан Республикасы законы нигезендә каралган башка вәкаләтләргә һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Эшчәнлек гарантияләре һәм авыл торак пунктының старостасы статусының башка мәсьәләләре Татарстан Республикасы законы нигезендә жирлек Уставы һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнергә мөмкин. "

в) 20 статьяның 3 өлешендәгә 1 пункттын түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«1) жирлек уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, жирлек Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе яисә законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә әлеге уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында үзгәрешләр кертү очракларыннан тыш;».

1.4. Түбәндәге эчтәлекле “Жирлек башлыгы урынбасары” 43.1 статьясы белән тулыландырырга:

«43.1 статья. Жирлек башлыгы урынбасары

1. Жирлек башлыгы тәкъдире белән жирлек советы депутатлары арасынан жирлек башлыгының урынбасары сайлана.

2. Жирлек башлыгы урынбасары, әгәр жирлек Советы тавыш бирүен башка тәртибен билгеләмәсә, ачык тавыш бирү юлы белән сайлана.

3. Жирлек Советы депутаты, жирлек Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысынан күбрәге сайланса, жирлек башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

4. Жирлек башлыгы урынбасары жирлек Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлү нигезендә жирлек башлыгының йөкләмәләрен үти, ә вакытлыча (авыруга яисә отпускка бәйле) булмаган яисә үз бурычларын үтәү мөмкин булмаган очракта яисә вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату жирлек башлыгы вазыйфаларын башкара.

5. Жирлек башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен азат ителмәгән нигездә гамәлгә ашыра.

6. Жирлек башлыгы урынбасарының вәкаләтләре әлеге Уставның 39 статьясында каралган нигезләрдә вакытыннан алда туктатыла.

7. Жирлек башлыгының урынбасары жирлек Советы депутатлары санының кимендә өчтән бере санында жирлек башлыгы инициативасы белән кабул ителә торган жирлек Советы карары нигезендә теләсә кайсы вакытта вазыйфасыннан алынырга мөмкин. Жирлек башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеләнгән санынан күпчелек тавыш белән кабул ителә. "

1.5. 47 статьяның 1 өлешендәге 7 пункттын түбәндәге эчтәлекле үнөчәнче абзац өстәргә:

«Кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыра. "

1.6. 54 статьяны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«54 статья. Жирлек башлыгына һәм жирлекнең башка вазыйфаи затларына бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр

1. Жирлек башлыгы һәм жирлекнең башка вазыйфаи затлары эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре «Россия Федерациясендә

жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 февралдәгә 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм жирлек Советы карарлары нигезендә билгеләнә.

2. Жирле бюджетлар акчаларын тотуны күздә тоткан өстәмә социаль һәм башка гарантияләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 5.1 өлешендә даими нигездә депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы затларга карата билгеләнә. "

1.7. 65 статьяда:

а) 65 статьяның 3 өлешенә түбәндәгә эчтәлеккә ике һәм өч абзацлар өстәргә:

«Жирле үзидарә органнары арасында төзелгән муниципаль хокукый актны яисә килешүне рәсми бастырып чыгару аның тулы текстын жирлектә таратыла торган вакытлы матбугат басмасында беренчә бастырып чыгару булып санала.

Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләргә рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук «Интернет» челтәре басмасынан файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукый актның тулы текстны рәсми челтәр басмасында басылып чыккан (урнаштырылган) очракта, басмада аңа карата күләмле график һәм табличный кушымталар басмада китерелмәскә мөмкин. »;

б) 6 өлештә «жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау турында» сүзләреннән соң «жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр,» сүзләрен өстәргә. "

74 статьяның 2 өлешен түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«2. Әлегә статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданның бер тапкыр бирелә торган түләүләрен кертү һәм куллану мәсьәләләргә жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешендә 4.1 пункттында, гражданның жыенында каралган очракларда. "

2. Әлегә карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен жиберергә.

3. Дәүләт теркәве узганнан соң әлегә карарны веб-адрес буенча Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштыру юлы белән халыкка житкерегә: <http://pravo.tatarstan.ru>, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының

рәсми сайтында веб-адрес буенча: [http:// aznakyevo.tatarstan.ru](http://aznakyevo.tatarstan.ru), Сәпәй авыл
жирлегенең мәгълүмат стендларында.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны законлылык, хокук
тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими
комиссиягә йөкләргә.

Рәис

Ф.Г.Галиева